

# Plaatsing van een clip in de borst

Voorafgaand aan neo-adjuvante chemotherapie

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op [www.asz.nl/brmo](http://www.asz.nl/brmo).

## informatie

# Inleiding

Binnenkort heeft u een afspraak op de Breast Clinic voor de plaatsing van een clipje in de tumor in uw borst.

## Opleidingsziekenhuis

Omdat wij een opleidingsziekenhuis zijn, kan het onderzoek worden gedaan door een arts-assistent in opleiding tot radioloog. Uiteraard gebeurt dit onder supervisie van de radioloog. Dit betekent dat de arts-assistent werkt onder verantwoording van de radioloog en zijn of haar bevindingen ook altijd met de radioloog bespreekt. Overal waar vanaf nu in de folder radioloog staat, kan ook de arts-assistent worden bedoeld.

## Waarom wordt een clipje geplaatst?

De arts heeft met u besproken dat de tumor in uw borst eerst wordt behandeld met chemotherapie.

Door de chemotherapie kan de tumor in uw borst kleiner worden of soms zelfs niet meer zichtbaar of voelbaar zijn. Om ervoor te zorgen dat de chirurg straks toch precies weet waar de tumor zit, wordt voorafgaand aan de chemotherapie een clipje geplaatst op de plek van de tumor. Soms wordt er ook een clipje ingebracht in een lymfeklier.

Het clipje is ongeveer 3 mm groot en van chirurgisch staal waardoor veiligheidspoortjes niet af zullen gaan.

# Vorbereiding

- Het plaatsen van het clipje kan gevoelig zijn. We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn, maar dit kan voor iedereen weer anders zijn. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.
- Neem iemand mee die u op de dag van de plaatsing kan begeleiden.
- Gebruik vanaf twee dagen voor de plaatsing geen bodylotion, zalf of poeder op of onder uw borsten (voor lotion met glitter geldt een periode van drie dagen voorafgaand aan de plaatsing.)
- Draag op de dag van de behandeling een stevige beha of sportbeha. Dit is na afloop van de ingreep comfortabeler voor uw borst die dan nog wat gevoelig kan zijn.
- Draag gemakkelijke comfortabele kleding.

# Plaatsen van het clipje

Het clipje kan op twee manieren worden geplaatst. De radioloog bespreekt met u op welke manier dit bij u gebeurt.

## **Met een echo**

Dit onderzoek vindt plaats in een echokamer op de Breast Clinic en wordt uitgevoerd door de radioloog. Als u binnenkomt in de kamer gaat u op uw rug (of iets gedraaid op uw zij) op de onderzoekstafel liggen. De radioloog doet wat gel op uw borst.

Dit kan koud aanvoelen. Hierna plaats de radioloog een klein echoapparaatje op uw borst. Dit doet geen pijn. De radioloog beweegt met dit apparaatje over uw borst om de tumor op te sporen. Als de tumor is gevonden kan de radioloog deze zien op een monitor.



*Op deze foto ziet u hoe de radioloog wat gel op het echoapparaatje doet. Op de monitor achter de onderzoekstafel kan de radioloog de echobeelden zien.*

Nu de radioloog de tumor goed in beeld heeft kan hij of zij het clipje inbrengen. Dit gebeurt met een holle naald. Het clipje zit in deze naald. De radioloog brengt de naald tot in de tumor of de lymfeklier. Soms is het nodig eerst een klein sneetje in de huid te maken, om de naald goed in te kunnen brengen. Dan krijgt u eerst een plaatselijke verdoving. Als de naald op de goede plaats zit wordt het clipje uit de naald geduwd. Vervolgens trekt de radioloog de naald voorzichtig terug, waarbij het clipje in uw borst of de lymfeklier achterblijft.

Daarna wordt een mammografie (röntgenfoto van de borst) gemaakt om te kijken of het clipje op de juiste plaats zit. De plaatsing van het clipje met behulp van een echo duurt ongeveer 20 tot 30 minuten.

### **Met röntgenbeelden**

Dit onderzoek vindt plaats in een behandelkamer op de Breast Clinic en wordt uitgevoerd door de radioloog en de radiologie laborant. In deze kamer staat een speciale behandeltafel (zie foto) Als u binnenkomt in de kamer gaat u op uw buik op de onderzoekstafel liggen. De laborant helpt u om daarbij uw borst in een uitsparing in de onderzoekstafel te leggen. U ligt met uw hoofd opzij. Uw borst wordt onder het tafelblad ingeklemd tussen twee platen, net zoals bij het maken van een mammografie. In het midden van de voorste plaat zit een uitsparing voor het plaatsen van het clipje.



*Op de foto ziet u de onderzoekstafel met de uitsparing voor uw borst. Onder de tafel ziet u de röntgenapparatuur.*

Tijdens de behandeling blijft uw borst ingeklemd. Dit kan pijn veroorzaken in uw borst. U moet tijdens het onderzoek zo stil mogelijk blijven liggen, zodat de radioloog het clipje zo nauwkeurig mogelijk kan plaatsen.

Het röntgenapparaat en het apparaat om het clipje te plaatsen bevinden zich onder de onderzoekstafel. U kunt deze niet zien. Tijdens de behandeling worden enkele röntgenfoto's gemaakt. De radioloog bepaalt met behulp van deze beelden en een computer de juiste plaats van de tumor.

Nu de radioloog de tumor goed in beeld heeft kan hij of zij het clipje inbrengen. Dit gebeurt met een computergestuurde holle naald. Het clipje zit in deze naald. De radioloog brengt de naald tot in de tumor. Soms is het nodig eerst een klein sneetje in de huid te maken, om de naald goed in te kunnen brengen. Dan krijgt u eerst een plaatselijke verdoving. Als de naald op de goede plaats zit wordt het clipje uit de naald geduwd. Vervolgens trekt de radioloog de naald voorzichtig terug, waarbij het clipje in uw borst achterblijft.. Daarna wordt een extra röntgenfoto gemaakt om te kijken of het clipje uit de naald gekomen is.

Na het plaatsen van het clipje kunt u pijn in nek en/of schouders hebben. Dit is door de onnatuurlijke houding waarin u gelegen heeft.

Vervolgens wordt in een andere röntgenkamer nog een mammografie gemaakt om te kijken of het clipje op de juiste plek zit.

Het plaatsen van een clipje met behulp van röntgenbeelden duurt ongeveer 45 tot 60 minuten.

# Bijwerkingen en risico's

## Echografie

Er zijn geen bijwerkingen of risico's van dit onderzoek bekend.

## Stereotactie

Bij dit onderzoek wordt gebruikt gemaakt van röntgenstraling. Door de moderne technieken die ons ziekenhuis worden gebruikt, is het risico van de röntgenstraling minimaal.

## Plaatsing clipje

Na het plaatsen van het clipje kunt u wat last van het wondje hebben of een beurs gevoel in uw borst krijgen. Soms is er een bloeduitstorting. Ook kan er direct na de behandeling of zelfs na een aantal weken wat bloed uit de tepel komen. Dit komt doordat de melkgangetjes licht beschadigd zijn. U hoeft hier niet ongerust over te zijn.

# Leefregels

- De hechtpleister op het wondje moet u drie dagen laten zitten. U mag wel met de pleister onder de douche. U mag niet in bad en niet zwemmen. Als de pleister loslaat kunt u zelf een nieuwe hechtpleister plakken.
- We raden u aan om de eerste nacht een stevige beha of sportbeha te dragen.
- U mag de eerste 24 uur geen zware arbeid verrichten en ook niet intensief sporten. Dit is om de kans op een nabloeding te verminderen.
- Tegen de pijn mag u alleen paracetamol nemen (veel andere pijnstillers hebben een bloedverdunnende werking, waardoor het

wondje weer kan gaan bloeden). Ook kunt u ijsblokjes of een coldpack in een schoon washandje of theedoek doen.

Dit kunt u tegen uw borst houden om pijnklachten en zwelling zoveel mogelijk te beperken. U mag maximaal 15 minuten achter elkaar koelen.

- Als u bloedverdünnende medicijnen gebruikt, overlegt u met uw huisarts of specialist wanneer u deze medicijnen weer mag gaan innemen.

## **Jodiumzaadje**

Als u klaar bent met de neo-adjuvante chemotherapie, komt u terug bij de Breast clinic. Hier wordt voorafgaand aan de operatie nog een jodiumzaadje geplaatst in uw borst. Het jodiumzaadje en het clipje helpen de chirurg om het operatiegebied heel precies te kunnen bepalen. Over het plaatsen van het jodiumzaadje ontvangt u een aparte folder.

## **Tot slot**

In deze folder hebben wij u een algemeen beeld gegeven van het verloop van de behandeling. Soms verloopt de behandeling iets anders. Het kan bijvoorbeeld voorkomen, dat er bij u een echogeleide plaatsing van het clipje is afgesproken, maar dat de tumor met de echo toch niet goed genoeg in beeld komt. Dan volgt alsnog een plaatsing met röntgenbeelden. Dit wordt dan ter plekke aan u uitgelegd en met u besproken.

Wij doen ons best om u zoveel mogelijk op tijd te helpen. Wilt u zo vriendelijk zijn om op tijd aanwezig te zijn voor het onderzoek?



Als u verhinderd bent op de afgesproken datum, wilt u ons dan zo spoedig bellen? De vrijgekomen plaats kan dan voor een andere patiënt in aanmerking komen. Het verzetten van uw afspraak kan gevolgen hebben voor de operatiedatum.

### **Algemene vragen**

Als u na het lezen van de folder nog algemene vragen heeft, dan kunt u van maandag t/m vrijdag tussen 08.00-16.30 uur bellen met de Breast Clinic, tel. (078) 652 37 37.

Als u specifieke vragen heeft over uw zorg, informatie, begeleiding of ondersteuning kunt u bellen met uw casemanager. Dit is de radiologische hoofdlaborant van de Breast Clinic. Zij is precies op de hoogte van uw onderzoeken en weet waar u terecht kunt met eventuele vragen. Zij is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.30 -13.00 uur en 13.30 -16.30 uur, tel. (078) 654 25 62.

### **Meer informatie**

Meer informatie over het Albert Schweitzer ziekenhuis en de verschillende onderzoeken en behandelingen, kunt u vinden op onze website [www.asz.nl](http://www.asz.nl)

Geef hier uw mening over deze folder: [www.asz.nl/foldertest/](http://www.asz.nl/foldertest/)

# Ruimte voor aantekeningen



Albert Schweitzer ziekenhuis  
oktober 2020  
pavo 1420